

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové v právní věci

žalobkyně: **N. T.T. H.**
zastoupena Mgr. Markem Čechovským, advokátem
se sídlem Opletalova 25, Praha 1

proti
žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2017 č. j. MV-51656-6/SO-2017

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žaloba a vyjádření žalovaného

1. Žalobkyně se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2017 č. j. MV-51656-6/SO-2017, kterým bylo zamítnuto její

odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 10. 1. 2017 č. j. OAM-393000-30/MC-2016 o zamítnutí žádosti žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu z důvodu rodinného příslušníka Evropské unie. Žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost rozhodnutí, neboť žalovaný správní orgán v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že žádost je třeba posuzovat podle § 15a odst. 1 písmeno d) nebo odst. 2 písmeno a) zákona číslo 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), při čemž se zabývala pouze ustanovením § 15a odst. 1 písmeno d) a nikoliv ustanovením § 15a odst. 2 písmeno a) zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně má za to, že minimálně z důvodu tohoto ustanovení ji lze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie. Namítla porušení § 3 správního řádu neboť zásada materiální pravdy je nezbytnou součástí rozhodovacího procesu. Dále žalobkyně poukázala na to, že se opakovaně snažila vyhovět výzvám správního orgánu prvního stupně, dle ustálené judikatury k doložení některých případů rodinného příslušenství se nelze spokojit s veřejnou listinou, je do popředí stavěn význam účastnického výsledku. K tomuto kroku žalovaný nepřistoupil. Žalobkyně namítla rozpor s ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu, když byl ignorován zájem nezletilé vnučky žalobkyně, o kterou pečuje či nutnost péče, kterou žalobkyně poskytuje svým rodičům právě péče o staré a nemohoucí rodiče by byla usnadněna přiznáním statusu rodinného příslušníka občana Evropské unie, neboť by ji to usnadnilo cesty za rodiči. Současně však žalobkyně svou budoucnost spojuje s územím České republiky a rodinou svého syna a svými vnučkami. Namítla přepjatý formalismus, který není tolerován ani judikaturou ani Ústavním soudem. Příkladu a aplikaci právních předpisů nelze opomíjet jejich smysl a je nutno zohlednit specifické okolnosti toho kterého případu. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

2. Žalovaný ve vyjádření odkázal na obsah spisového materiálu a odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby.

Jednání u soudu

3. Při jednání u Městského soudu v Praze setrvali účastníci řízení na svých stanoviscích. Zástupce žalobkyně zdůraznil nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, nesprávné hodnocení povahy vztahů v rodině, poukázal na to, že ustanovení § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců žalovaný vůbec nehodnotil, došlo k porušení ustanovení § 3 správního řádu, nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, žalobkyně sdílí společnou domácnost se svým synem, nebyl proveden výslech žalobkyně jako účastnice řízení. Jde o rozhodnutí nepřiměřené, rodinná situace byla dostatečným způsobem předestřena, na žalobkyni je závislá péče o vnoučata, k tomu se musí starat ještě o rodiče ve Vietnamu. K této obtížné životní situaci žalovaný správní orgán nepřihlédl. Setrval proto na svém návrhu a navrhl zrušení napadeného rozhodnutí. Zástupce žalovaného uvedl, že žalobkyně neprokázala splnění podmínek uvedených v § 15a odst. 1 písmeno d) zákona o pobytu cizinců, uváděla pouze zcela obecná tvrzení, nedoložila žádné konkrétní doklady, ze kterých by byla patrná závislost na synovi. Pokud by tyto doklady byly předloženy, byl by to důvod pro provedení výslechu. Vzhledem k obecnému tvrzení žalobkyně nebyly důvody pro výslech zjištěny. Pokud jde o § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců je zřejmé, že k posouzení tohoto ustanovení došlo, byť se to výslovně v odůvodnění napadeného rozhodnutí nepromítlo. K nepřiměřenosti rozhodnutí uvedl, že žalobkyně má trvalý pobyt na území České republiky povolen z důvodu sloučení rodiny s občanem třetího státu, zásah je tedy

Shodu s prvopisem potvrzuje: T. V.

pouze v neschválení statutu příslušníka občana Evropské unie, dopad je minimální. Navrhl zamítnutí podané žaloby.

Správní spis

4. Z obsahu spisového materiálu vyplývá, že žalobkyně podala žádost o změnu statusu povolení k pobytu z cizince třetího státu na rodinného příslušníka občana České republiky. Výzvou ze dne 1. 8. 2016 byla žalobkyně vyzvána, aby doložila, že je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. V této výzvě bylo odcitováno ustanovení § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců se zdůrazněním, že pojmem „závislost na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem“ se rozumí faktický stav závislosti spočívající v tom, že tato osoba není schopna bez materiální pomoci či nutné péče poskytované fakticky občanem Evropské unie nebo jeho manželem, uspokojovat své základní životní potřeby. Závislostí je nutno rozumět faktický stav, který vznikl vlivem okolností na vůli nezávislých, nikoli z vůle cizince samotného. Dále bylo uvedeno ustanovení § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců s vysvětlením pojmů „příbuzný“, pojmu „společná domácnost“ s odkazem na případný výčet dokladů, které rozhodné skutečnosti mohou doložit. Pro odstranění vad byla stanovena lhůta sedmi dnů a řízení na tuto dobu bylo přerušeno.
5. Na tuto výzvu reagoval syn žalobkyně sdělením ze dne 10. 8. 2016, ve kterém uvedl, že jeho matka splňuje podmínky uvedené v § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, může doložit fotky nebo svědky. Následně zaslala žalobkyně doklad o právním zastoupení spolu se žádostí o umožnění nahlédnutí do spisového materiálu s tím, že lhůta pro odstranění vad byla nepřiměřeně krátká. Usnesením ze dne 5. 9. 2016 byla lhůta doplnění žádosti prodloužena na 25 dnů ode dne doručení tohoto usnesení a zástupce žalobce byl vyrozuměn o možnosti nahlédnutí do spisu.
6. Podáním ze dne 30. 9. 2016 žalobkyně doplnila žádost s tím, že prohlašuje, že se svým synem N. D. P., státní příslušnost Česká republika, sdílela společnou domácnost na území domovského státu. Její syn o ni dlouhodobě pečovat jak po materiální tak personální stránce a tuto péči své matce poskytuje i nadále na území České republiky, neboť účastnice řízení je již v poměrně vysokém věku, vyžaduje určitý stupeň péče a není již výdělečně činná. Je připravena doložit správnímu orgánu adekvátní dokumenty, které do řízení doloží ve lhůtě čtrnácti dnů a to s ohledem na komplikace spojené s jejich kompletací. V případě jakýchkoli dalších pochybností žádá, aby byla vyzvána k jejich odstranění.
7. Poté bylo rozhodnuto o pokračování v řízení a zástupce žalobkyně a žalobkyně byli vyzváni k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí.
8. Sdělením ze dne 19. 10. 2016 žalobkyně zaslala prvostupňovému správnímu orgánu své vyjádření, ve kterém uvedla, že přijela na území České republiky v roce 1991, před příjezdem sdílela na území Vietnamu společnou domácnost se svým synem. Sdílí ji i nyní na území České republiky. Má pozastavený živnostenský list, a to na základě vlastního oznámení ze dne 4. 11. 2009, téměř sedm let tedy není výdělečně činná a je materiálně plně závislá na svém synovi. V současné době je v domácnosti a stará se o svoji vnučku, dceru svého syna. Ve Vietnamu nemá žádné závazky, pouze zde pobývají její rodiče, kteří jsou ve velmi vysokém věku (90 a 94 let), s ohledem na tento věk a zdravotní stav potřebují rodiče stále větší péči. Zároveň není možno přestěhovat je na území České republiky. Proto musí

v určitých obdobích odcestovat do domovského státu a rodičům vypomoci s různými záležitostmi. Přiznáním statusu rodinného příslušníka občana Evropské unie by ji tyto cesty velmi usnadnilo. Současně prohlašuje, že svoji budoucnost spojuje s územím České republiky. Své vyjádření doplní poté, co ji bude umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí.

9. Z protokolu o seznámení účastníka řízení s podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 27. 10. 2016 je patrné, že žalobkyně se seznámila s uvedenými podklady a uvedla, že se k nim hodlá vyjádřit ve lhůtě do deseti dnů.
10. Ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí ze dne 7. 11. 2016 uvedla žalobkyně shodné skutečnosti, jako ve svém vyjádření z 19. 10. 2016 se závěrem, že má za to, že splňuje veškeré zákonné podmínky a pokud by měl správní orgán jiný názor, z opatrnosti žádá, aby ji v případě jakýchkoli pochybností řádně vyzval, respektive specifikoval případné další vady a specifikoval, jakým způsobem by je měla odstranit, neboť se domnívá, že legitimitu své žádosti již plně osvědčila.
11. Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 10. 1. 2017 č. j.: OAM-39300-30/MC-2016 byla žádost žalobkyně zamítnuta pro nesplnění podmínek uvedených v § 87j odst. 1 zákona o pobytu cizinců, když nebylo prokázáno, že účastnice řízení je rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a zákona. V odůvodnění konstatoval správní orgán dosavadní průběh řízení s tím, že účastnice řízení doložila k žádosti rodný list svého syna, listinu o nabytí státního občanství synem a občanský průkaz svého syna. Z toho správní orgán vyvodil, že se žadatelka pokládá za rodinného příslušníka svého syna, který má státní příslušnost České republiky. Dále správní orgán poukázal na znění ustanovení § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců s tím, že nejsou splněny podmínky uvedeného právního ustanovení, když ve vztahu k § 15a odst. 1 písmeno d) zákona uvedl, že nebylo prokázáno, že by žadatelka byla závislá na svém synovi s ohledem na uspokojování svých základních potřeb nebo na výživě s tím, že v průběhu řízení ani takovou skutečnost netvrdila. Dále bylo poukázáno na znění ustanovení § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců s tím, že žadatelka nemá se svým synem partnerský vztah podle § 15a odst. 2 písmeno b), neboť nejsou partneři, je to její syn. Uzavřel, že nebylo prokázáno splnění podmínky závislosti na výživě či jiné nutné péči na synovi, nebylo prokázáno, že by se žalobkyně nemohla o sebe ze zdravotních důvodů postarat. Poukázal na obsah vyjádření žalobkyně, ve vztahu k němuž uvedl, že vyjádření nemá žádný vliv na výrok rozhodnutí, neboť nebylo doloženo, že by žadatelka nebyla schopna pracovat, když to bylo pouze její rozhodnutí.
12. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně blanketní odvolání, které následně odůvodnila. Namítala neúplné zjištění skutkového stavu věci v rozporu s ustanovení § 3 správního řádu, poukázala na to, že výsledně uvedla, z jakých důvodů se považuje za rodinného příslušníka občana Evropské unie. Poukázala na to, že s obsahem vyjádření žadatelky se prvostupňový správní orgán nevypořádal. Ve svém vyjádření žadatelka žádala správní orgán, aby ji v případě shledání vad žádosti či v případě jakýchkoli pochybností vyzval k jejich odstranění, na tuto žádost správní orgán nereagoval, respektive je ignoroval. Ve lhůtě čtrnácti dnů doloží odvolacímu orgánu dokumenty, dokládající její tvrzení, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Dále namítala, že nebyla splněna zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí podle § 174a zákona o pobytu cizinců. Navrhla, aby odvoláním napadené rozhodnutí bylo změněno a povolení žalobkyni bylo uděleno, popřípadě, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena prvostupňovému

Shodu s prvopisem potvrzuje: T. V.

správnímu orgánu. Ve druhém doplnění odvolání žalobkyně uvedla, že žije ve společné domácnosti se svým synem, syn hradí veškeré náklady za celou rodinu, je nemožné doložit doklad, který by se vztahoval výhradně k potřebám žalobkyně. Je zřejmé, že žalobkyně sdílí společnou domácnost a je na rodině zcela závislá. K odvolání zaslala výpisy z účtu svého syna, ze kterých je patrné, že syn za ni hradí zdravotní pojištění.

13. O odvolání bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 25. 5. 2017 č. j. MV-51656-6/SO-2017 tak, že odvolání bylo zamítnuto a napadené rozhodnutí ze dne 10. 1. 2017 potvrzeno. Žalovaný konstatoval dosavadní průběh správního řízení, poukázal na ustanovení zákona, podle kterých bylo postupováno. Dále bylo konstatováno, že z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že ministerstvo se zabývalo ustanovením § 15a zákona o pobytu cizinců, vyloučilo aplikaci § 15a odst. 1 písmeno a) až písmeno c) a ustanovení § 15a odst. 2 písmeno b) zákona o pobytu cizinců. Blíže se zabývalo posouzením ustanovení § 15a odst. 1 písmeno d) a 15a odst. 2 písmeno a) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný konstatoval, že ministerstvo správně usoudilo, že v průběhu řízení nebyl předložen jediný dokument, který by prokazoval objektivní závislost žalobkyně na výživě či jiné péči poskytované jejím synem, nebylo prokázáno, že by na výživě a nutné péči byla závislá bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem. Přitom byla již dne 1. 8. 2016 vyzvána k odstranění vad žádosti. Tvrzení žalobkyně, že syn o ni dlouhodobě pečoval na území domovského státu, není věrohodné, neboť v té době bylo jejímu synovi pouhých šest let a v době, kdy získala na území České republiky trvalý pobyt, mu bylo čtrnáct. Objektivně tedy o svou matku nemohl pečovat na území domovského státu, navíc v té době nebyl ani občanem Evropské unie. Dále poukázal na to, že ze samotného vyjádření žalobkyně vyplývá, že závislost na synovi je zapříčiněna jejím vlastním rozhodnutím vykonávat podnikatelskou činnost na základě živnostenského oprávnění. Nebyly předloženy žádné doklady, které by závěr ministerstva o „dobrovolné závislosti“ žalobkyně vyvracely, když doklady, jejichž předložení přislíbila doložit ve svém vyjádření ze dne 30. 9. 2016, nedoložila. Samotná skutečnost, že syn hradí zdravotní pojištění žalobkyně, nedokládá závislost na synovi. Dále poukázal na charakter dispoziční zásady s tím, že je na účastníkovi, aby předložil důkazy k prokázání uvedených tvrzení. Žalobkyně byla k doložení dokladu řádně vyzvána, žádné konkrétní podklady nepředložila, ačkoli v dalším podání ze dne 7. 11. 2016 uvedla, že tak učiní. Poučovací povinnost byla splněna. K námitce o nepřiměřenosti dopadu rozhodnutí žalovaný s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedl, že zkoumání přiměřenosti přichází v úvahu tam, kde je to výslovně zákonem uvedeno, na základě samotného § 174a zákona o pobytu cizinců nelze určit okruh rozhodnutí, u nichž je povinností přiměřenost dopadu takového rozhodnutí posoudit. Přiměřenost zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života přichází v úvahu v taxativně vypočtených případech, což není případ žalobkyně.

Posouzení důvodnosti žaloby soudem

14. Městský soud v Praze přezkoumal na základě žaloby napadené rozhodnutí z hlediska námitek v žalobě uvedených, neboť jejich rozsahem je soud vázán (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“) po posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

15. Žalobkyně v podané žalobě namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, kterou spatřuje v tom že žalovaný v jeho odůvodnění uvedl, že je nutno posoudit, zda lze žalobkyni považovat za rodinného příslušníka podle § 15a odst. 1 písmeno d) nebo odst. 2 písmeno a) zákona o pobytu cizinců, ale ustanovením § 15a odst. 2 písmeno a) zákona o pobytu cizinců se napadené rozhodnutí vůbec nezabývá.
16. Tuto námitku neshledal soud důvodnou. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že zmínka o ustanovení § 15a odst. 2 písmeno a) zákona o pobytu cizinců je uvedena na straně pět napadeného rozhodnutí v prvním odstavci shora, ve kterém je rekapitulováno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně s tím, že prvostupňový správní orgán se zabýval posouzením, zda je možno žalobkyni považovat za rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písmeno d) a § 15a odst. 2 písmeno a) zákona o pobytu cizinců. Ze znění této části odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný zde konstatuje to, co posuzoval prvostupňový správní orgán. Dále je pak v odůvodnění napadeného rozhodnutí na straně pět citováno ustanovení § 15a odst. 1 písmeno d) zákona o pobytu cizinců s tím, že je opět uvedeno to, co konstatovalo Ministerstvo vnitra, totiž závěr o tom, že v průběhu řízení odvolatelka (žalobkyně) nepředložila jediný dokument, který by jakkoli dokazoval objektivní závislost odvolatelky (žalobkyně) na výživě či jiné péči poskytované jejím synem, což je jednou z podmínek aplikace ustanovení § 15a odst. 1 písmeno d) zákona o pobytu cizinců.
17. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí je sice patrné, že k citaci odst. 2 ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců je konstatováno, že žalobkyně nemá se synem trvalý partnerský vztah, současně je konstatováno, že nebylo v průběhu řízení prokázáno, že by účastnice (žalobkyně) byla závislá na výživě či jiné nutné péči na svém synovi nebo že by se o sebe nedokázala ze zdravotních důvodů postarat (§ 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců), žalovaný se při projednávání odvolání – dle názoru soudu zcela správně – soustředil na posouzení podmínek ustanovení § 15a odst. 1 písmeno d) zákona o pobytu cizinců. Soud má za to, že jedine podle tohoto právního ustanovení přicházelo v úvahu posouzení, zda žádosti žalobkyně lze vyhovět či nikoliv. Z pouhého konstatování odůvodnění prvostupňového správního rozhodnutí (zmiňující ustanovení § 15a odst. 2 písmeno a) zákona o pobytu cizinců) nelze dovodit, že by se žalovaný musel uvedeným ustanovením věcně zabývat.
18. Při posuzování důvodnosti uplatněné námítky soud přihlédl zejména ke znění ustanovení § 15 odst. 1 a odst. 2 zákona o pobytu cizinců.
19. Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců „*rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho*
a) manžel,
b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje,
c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a
d) potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt“.

20. Podle § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců „za rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud

1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,

2. je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, nebo

3. se o sebe z vážných zdravotních důvodů nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie“.

21. Pokud jde o ustanovení § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, přicházelo v úvahu posouzení splnění podmínek uvedených pod písmenem d) tohoto právního ustanovení. Podle § 15 odst. 1 písmeno d) zákona o pobytu cizinců se rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro účely zákona o pobytu cizinců rozumí jeho potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem nebo pokud byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt. V daném případě to znamená, že bylo nutno posoudit, zda žalobkyně jako předek občana Evropské unie (matka občana České republiky) splňuje podmínky v závislosti na výživě nebo jiné nutné péči poskytované synem při uspokojování svých základních potřeb nebo byla na této výživě nebo nutné péči závislá bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem.

22. Pokud jde o ustanovení § 15 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, je již z úvodní části patrné, že se toto ustanovení vztahuje na ty příbuzné občana Evropské unie, kteří nejsou uvedeni v odst. 1 tohoto právního ustanovení. Pouze v případě, že cizinec není v příbuzenském vztahu vůči občanu Evropské unie dle prvního odstavce daného ustanovení, připadá v úvahu aplikace odstavce 2.

23. Takovéto postavení „příbuzného občana Evropské unie neuvedeného v odstavci 1“ žalobkyně nemá, protože je matkou občana Evropské unie (občana České republiky), je tedy předek občana Evropské unie, jehož postavení je nutno posuzovat podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

24. Soud má tedy za to, že se žalovaný správně zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky podle § 15a odst. 1 písmeno d) zákona o pobytu cizinců.

25. Není zcela zřejmé, proč se správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí zabýval otázkou splnění podmínek dle § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, neboť toto ustanovení na případ žalobkyně nedopadá. Byť se tento postup jeví poněkud nelogický, nejedná se o vadu, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí. Výroková část rozhodnutí správního orgánu I. stupně je totiž v souladu s právními předpisy – obsahuje odkaz na § 87j odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 15a téhož zákona – a pochybení v odůvodnění rozhodnutí prvního stupně napravil žalovaný, který se správně zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky podle § 15a odst. 1 písmeno d) zákona o pobytu

cizinců. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí obou stupňů tvoří podle zásady jednotnosti správního řízení jeden celek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013, č. j. 6 Ads 134/2012-47), nebyl dán důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Ze skutečnosti, že ve zmíněném prvním odstavci na straně pět zmínil z odůvodnění prvostupňového správního rozhodnutí i skutečnost, že prvostupňový správní orgán se zabýval i otázkou naplnění podmínek podle § 15a odst. 2 písmeno a) tohoto zákona, nelze dovodit nezákonnost napadeného rozhodnutí z důvodu nepřezkoumatelnosti.

26. Žalobkyně v podané žalobě uvedla, že ji lze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie právě podle § 15a odst. 2 písmeno a) zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně toto tvrzení žádným způsobem neupřesňuje a není tedy zřejmé, z jakých skutečností žalobkyně vychází při úvaze o tom, že splňuje podmínky uvedeného právního ustanovení. Lze odkázat na to, co bylo uvedeno výše a to zejména se zdůrazněním, že žalobkyně je v příbuzeneckém vztahu podle ustanovení § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ustanovení § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců se na ni nevztahuje.
27. Žalobkyně namítala porušení ustanovení § 3 správního řádu s tím, že je povinností správního orgánu zjistit si skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. S touto obecně formulovanou deklarací žalobkyně lze jistě souhlasit, žalobkyně však neuvádí, v čem konkrétně došlo k porušení této povinnosti, proto se soud touto námitkou nemohl blíže zabývat.
28. Žalobkyně dále uvedla, že se opakovaně snažila vyhovět výzvám správního orgánu prvního stupně, k doložení některých případů rodinného příslušenství k občanu Evropské unie nelze tento vztah doložit veřejnou listinou, proto je do popředí staven význam účastnického výsledku. Správní orgán v rozporu s legitimním očekáváním k tomuto kroku nepřistoupil. Těžko si lze představit dokument, kterým by bylo možné doložit sdílení společné domácnosti před mnoha lety v cizí zemi, když sdílení společné domácnosti v současné době správní orgán prokazuje prostřednictvím účastnických výsledků.
29. K těmto námitkám soud uvádí, že předmětem posouzení není otázka sdílení společné domácnosti žalobkyně před mnoha lety v cizí zemi (zřejmě myšleno v zemi původu), když je zřejmé, že synovi žalobkyně v době, kdy přijela na území České republiky, bylo šest let, proto se sdílení společné domácnosti nezletilého dítěte s matkou předpokládá. Vedení společné domácnosti, ať v zemi původu nebo na území České republiky, však nepostačuje pro závěr o tom, že jsou splněny podmínky v § 15a odst. 1 písmeno d) zákona o pobytu cizinců, když ze znění tohoto ustanovení je zřejmé, že musí jít o takovou osobu, která je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislá na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byla na této výživě nebo jiné nutné péči závislou bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem nebo ve státě, ve kterém měla povolen pobyt. Vedení společné domácnosti samo o sobě neznamená prokázání závislosti na občanu Evropské unie. Ze spisového materiálu je přitom vyplývá, že žalobkyně již ve výzvě ze dne 1. 8. 2016 byla vyzvána k doložení dokladu o tom, že splňuje podmínky uvedené v ustanovení § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, když toto ustanovení bylo ve výzvě citováno a bylo zdůrazněno, že musí jít o závislost na výživě či jiné péči, k čemuž správní orgán poučil žalobkyni o možnosti navrhnout provedení výsledku či výsledku dalších osob s tím, že je na žadateli, aby prokázal splnění podmínek, tedy i označení důkazů na podporu svých tvrzení.

30. Jak je zřejmé z obsahu spisového materiálu, žalobkyně v průběhu správního řízení v obecné formě konstatovala vedení společné domácnosti, nutnost péče o vnučky a o rodiče ve Vietnamu, současně uvedla, že sama přestala podnikat a jako doklad závislosti předložila doklad o tom, že syn za ní platí zdravotní pojištění. Tyto skutečnosti nepostačují pro závěr o tom, že žalobkyně je závislá na svém synovi ve smyslu podmínek uvedených v § 15a odst. 1 písmeno d) zákona o pobytu cizinců. Ačkoli žalobkyně byla o tom výslovně poučena, žalobkyně sama svůj výslech nenavrhl. S přihlédnutím k obecnému tvrzení o vedení společné domácnosti, nutnosti péče o vnučky a rodiče, nebyly zde dány důvody pro to, aby byl proveden výslech žalobkyně, neboť zde nebyly žádné konkrétní skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit závislost žalobkyně na synovi, proto zde nebyly ani dány podmínky pro ověření si skutečnosti, zda tvrzení uvedená jsou pravdivá, resp. zda jsou objektivně dány, výsledkem žalobkyně. Není zřejmé, jaké skutečnosti by měly být výsledkem žalobkyně objasněny či prokázány. Výše uvedená tvrzení o společné domácnosti, o péči o vnučky či o nutnosti poskytnout péči rodičům nebyla správními orgány zpochybňována, proto nebylo třeba k obsahu tvrzení žalobkyně provádět její výslech. Výslech účastníka správního řízení je přitom jedním z důkazních prostředků, který stojí na roveň ostatním, jako je např. důkaz listinou, svědeckou výpovědí apod. Žalobkyně byla vyzvána k odstranění vad podané žádosti, sama žalobkyně však omezila své tvrzení na to, že žije ve společné domácnosti se svým synem, stará se o vnučky a o změnu pobytu žádá proto, aby snáze cestovala za svými rodiči do Vietnamu. Tyto skutečnosti neprokazují splnění podmínky závislosti žalobkyně na synovi (občanovi EU). K rozhodným skutečnostem žalobkyně žádná konkrétní tvrzení neuvedla, žádné konkrétní doklady nepředložila, ačkoli ve svých vyjádřeních jejich předložení deklarovala.
31. Žalobkyně namítala rozpor s ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu, a sice s požadavkem, aby rozhodnutí správních orgánů odpovídalo okolnostem případu s tím, že byl ignorován zájem nezletilé vnučky žalobkyně a nutnost péče rodičům žalobkyně. Ani tyto námitky neshledal soud důvodnými. Je totiž nutno vycházet z předmětu řízení, kterým byla žádost žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu z titulu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Bylo tedy povinností správních orgánů zkoumat, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro to, aby toto povolení bylo vydáno. Základní podmínkou pro vydání takového povolení je závislost na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, případně tato závislost existující bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem nebo ve kterém měl povolen pobyt. Bylo tedy na žalobkyni, aby doložila svou závislost na výživě nebo jiné nutné péči ze strany svého syna, který je občanem České republiky. Závislost na výživě či nezbytné péči nelze ztotožňovat se skutečností, že žalobkyně pečuje o nezletilé vnučky svého syna, respektive že má zájem na usnadnění cesty za rodiči žalobkyně.
32. Důvodnou nebyla shledána ani námitka, v ní žalobkyně namítá porušení ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně tuto námitku zdůvodnila potřebou péče o vnučky v České republice a usnadněním cestování za rodiči do Vietnamu. Pokud jde o péči o vnučky, napadené rozhodnutí nezasáhne do práv žalobkyně a vůbec již ne nepřiměřeně, protože, jak vyplývá ze správního spisu, žalobkyně má na území České republiky od roku 2000 jiný druh pobytu, který jí opravňuje pobývat zde legálně. Pokud jde o usnadnění cestování za rodiči, je třeba konstatovat, že smyslem a cílem povolení k pobytu na území České republiky je oprávnění držitele pobývat oprávněně na jejím území a nikoli usnadnění cestování z jejího území. Navíc žalobkyně netvrdí žádné konkrétní skutečnosti,

které by jí v nynějším povoleném statusu pobytu, bránily cestovat za rodiči. Proto ani tuto námitku nashledal soud důvodnou.

33. Žalobkyně dále namítala přepjatý formalismus, který je v konstantní judikatuře označován za nezákonný, v příkrém rozporu s ústavními principy demokratického státu. Zdůraznila, že z judikatury vyplývá, že obecní soud není absolutně vázán doslovným zněním zákona, při aplikaci předpisů nelze opomíjet jejich smysl a ještě nutno vycházet z individuálních rozměrů každého jednotlivého případu. K této obecně formulované námitce soud uvádí, že ani v této části žaloby žalobkyně neuvádí, v čem konkrétně přepjatý formalismu této věci spatřuje. Opakovaně je nutno zdůraznit, že předmětem řízením byla žádost žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu jako rodinnému příslušníku občana Evropské unie, a bylo tedy povinností správních orgánů zkoumat, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro udělení tohoto povolení. Jediné konkrétní tvrzení žalobkyně spočívající v tom, že pečuje o nezletilé vnučky a v tom, že má zájem na usnadnění cest do Vietnamu z důvodu péče o své staré rodiče, nepatří mezi podmínky, které zákon stanoví pro vydání požadovaného povolení k pobytu.
34. Z výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
35. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto ji právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší, žalovanému správnímu orgánu náklady nevznikly.

V Praze dne 17. září 2019

JUDr. Hana Veberová v. r.
předsedkyně senátu